Krystyna Brzozowska

Uniwersytet Szczeciński
Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług
krystyna.brzozowska@wzieu.pl

Struktura finansowania samorządowych inwestycji infrastrukturalnych w badaniach Europejskiego Banku Inwestycyjnego

Kody JEL: H72, O18, O52, G11

Słowa kluczowe: inwestycje infrastrukturalne, samorząd terytorialny, Polska, Unia Europejska, struktura finansowania

Streszczenie. Wraz z rozwojem technicznym i technologicznym zapotrzebowanie na inwestycje infrastrukturalne systematycznie rośnie, i to zarówno na inwestycje nowe, jak i na modernizację istniejących obiektów i sieci oraz zapewnienie ich odpowiedniego stanu (utrzymanie i remonty). Wysoka kapitałochłonność infrastruktury zmusza odpowiedzialne za nią podmioty publiczne do poszukiwania zewnętrznych źródeł finansowania. Celem opracowania jest analiza struktury finansowania samorządowych inwestycji infrastrukturalnych i jej ocena na tle innych krajów Unii Europejskiej (UE). W 2017 roku Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) przeprowadził badanie aktywności inwestycyjnej samorządów terytorialnych w krajach UE. Analiza wykazała, że w porównaniu do innych krajów UE Polska prowadzi relatywnie stabilną politykę inwestycyjną w zakresie samorządowych projektów infrastrukturalnych, aczkolwiek takie bariery jak długość okresu przygotowania do rozpoczęcia prac inwestycyjnych, ograniczenie źródeł finansowania do finansowania wewnętrznego czy też postępujące zadłużenie samorządów są poważnymi czynnikami spowalniającymi realizację inwestycji.

Wprowadzenie

Wraz z rozwojem technicznym i technologicznym zapotrzebowanie na inwestycje infrastrukturalne systematycznie rośnie, i to zarówno na inwestycje nowe, jak i na modernizację istniejących obiektów i sieci oraz utrzymanie ich odpowiedniego stanu (m.in. remonty). Zapewnienie infrastruktury gospodarczej na podstawowym poziomie powoduje niemal automatycznie wzrost zapotrzebowania na bardziej nowoczesną i wyspecjalizowaną infrastrukturę gospodarczą i społeczną.

Wysoka kapitałochłonność infrastruktury zmusza odpowiedzialne za nią podmioty publiczne do poszukiwania zewnętrznych źródeł finansowania, ponieważ – po pierwsze – posiadane (wygospodarowane) środki własne nie wystarczają na pokrycie kosztów inwestycji, a ponadto – po drugie – w większości krajów wzrasta ryzyko utraty równowagi budżetu i niezachowania wymaganej relacji deficytu budżetowego i zadłużenia do dochodów budżetowych.

Celem opracowania jest analiza struktury finansowania samorządowych inwestycji infrastrukturalnych i jej ocena na tle innych krajów UE. Podstawowym źródłem porównań było opracowanie Europejskiego Banku Inwestycyjnego wydane w listopadzie 2017 roku. Ponadto korzystano z tematycznych źródeł literaturowych oraz statystyk Głównego Urzędu Statystycznego i sprawozdań z wykonania budżetowych jednostek samorządu terytorialnego (JST) w Polsce.

1. Finansowanie inwestycji infrastrukturalnych

Pozyskanie funduszy na pokrycie przewidywanych kosztów inwestycji infrastrukturalnych związane jest najczęściej z wieloletnimi staraniami o utworzenie kompletnej struktury finansowania i uzyskanie zamknięcia finansowego (Kwiatkowski, 1998, s. 2). Główne źródła finansowania inwestycji infrastrukturalnych pokazuje tabela 1.

Tabela 1. Źródła finansowania inwestycji infrastrukturalnych jednostek samorządu terytorialnego

Podział źródeł	Pochodzenie środków	Instrumenty finansowe
Środki własne	środki pochodzące z dochodów bieżących i majątku komunalnego	podatki i opłaty lokalne
		wpływy z mienia komunalnego
		wpływy z samorządowych spółek prawa handlowego
	dotacje budżetowe	subwencja ogólna
		dotacje inwestycyjne
		dotacje z funduszy ochrony środowiska
	darowizny	bezpośrednia partycypacja lokalnych wspólnot samorządowych w finansowaniu inwestycji

Środki zwrotne	pożyczki preferencyjne	z funduszy celowych
		szerokopasmowe
		rewitalizacyjne
		dla podmiotów ekonomii społecznej
	kredyty komercyjne	terminowe
		odnawialne
		pomostowe
		typu stand-by
		dewizowe
		ze swapem stopy procentowej
	obligacje komunalne	obligacje komunalne
		obligacje Catalyst
		obligacje przychodowe
Fundusze Unii Europejskiej	fundusze strukturalne	Fundusz Spójności
	programy	regionalne programy operacyjne w województwach finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego
		Infrastruktura i Środowisko
		Inteligentny Rozwój
		Wiedza Edukacja Rozwój
		Polska Wschodnia
Projekty mieszane	projekty hybrydowe	jednoczesne wykorzystanie w projekcie partnerstwa publiczno-prywatnego krajowych środków publicznych, środków UE oraz kapitału prywatnego
	partnerstwo publiczno- prywatne	jednoczesne wykorzystanie w projekcie PPP krajowych środków publicznych oraz kapitału prywatnego
Kapitał prywatny	Partnerstwo publiczno-prywatne	udziały bezpośrednie
	Fundusze inwestycyjne	fundusze infrastrukturalne notowane
		fundusze infrastrukturalne nienotowane

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Brzozowska 2005, s. 111; Brzozowska, 2017, s. 55; Brzozowska, Gorzałczyńska-Koczkodaj, Kogut-Jaworska, Szaja, 2018, s. 176; OECD, 2015, s. 15.

Obok nadwyżek budżetowych, dotacji z budżetu państwa oraz dotacji pozyskanych w ramach programów finansowanych ze środków unijnych podstawowym źródłem finansowania projektów infrastrukturalnych pozostają kredyty zaciągane w bankach komercyjnych oraz multilateralnych instytucjach finansowych (Sierak, Górniak, 2011, s. 51)¹. Do

¹ Dla porównania: głównym źródłem finansowania inwestycji samorządowych w Polsce w latach 2015–2017 były kredyty i pożyczki – na poziomie średnio 74% we wszystkich typach JST (obliczenia własne na podstawie: Departament Finansów Samorządu Terytorialnego, 2017, 2018).

najczęściej wykorzystywanych w finansowaniu publicznych projektów inwestycyjnych kredytów należą kredyty terminowe, odnawialne, stand-by i pomostowe. Drugą ważną grupą instrumentów dłużnych są kredyty udzielane przez multilateralne instytucje finansowe, takie jak Grupa Banku Światowego, Europejski Bank Inwestycyjny, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, Azjatycki Bank Rozwoju, Afrykański Bank Rozwoju, Międzyamerykański Bank Rozwoju, Karaibski Bank Rozwoju. Banki stały się jednym z najważniejszych uczestników, tuż za władzami publicznymi, oraz decydentów procesu inwestycyjnego. Zajmowana pozycja daje im prawo do kontrolowania i nadzorowania przebiegu prac nad projektem.

Inne formy finansowania, jak emisje obligacji, emisje akcji czy udziały kapitałowe, mają dużo mniejsze – aczkolwiek rosnące – znaczenie na międzynarodowym rynku finansowym (Ostrowski, Stępniewski, Śliwiński, 2000, s. 50). Obligacje komunalne (municipalne) większą rolę odgrywają w krajach wysoko rozwiniętych, szczególnie w Stanach Zjednoczonych, niż w krajach rozwijających się. Źródłem finansowania inwestycji infrastrukturalnych mogą być również udziały kapitałowe w formie akcji i udziałów w projektach zaliczanych do partnerstwa publiczno-prywatnego. Udziały kapitałowe wahają się najczęściej od 15 do 30% wartości kosztorysowej inwestycji (Estache, Strong, 2000, s. 15; Songer, Diekman, Pecsok, 1997, s. 378), a ich udział jest wyznacznikiem zadłużenia, jakie kredytodawcy są skłonni udzielić, aby można było sfinansować projekt (Nevitt, Fabozzi, 1995, s. 29).

W ostatnich latach coraz większe znaczenie zaczynają odgrywać fundusze infrastrukturalne będące rodzajem funduszy inwestycyjnych typu private equity. Fundusze infrastrukturalne z zasobów pozyskanych od inwestorów tworzą aktywa infrastrukturalne będące jednostkami uczestnictwa (Davis, 2008). Celem funduszy infrastrukturalnych jest zapewnienie średnio- i długoterminowych kapitałów w drodze inwestowania w instrumenty kapitałowe lub instrumenty kapitałowe strukturyzowane podmiotów zaangażowanych w rozwój infrastruktury. Fundusze infrastrukturalne inwestują najczęściej na okres 5–10 lat (Schroders, 2017, s. 3).

Pozostałe instrumenty rynku kapitałowego – instrumenty pochodne (swapy walutowe i stóp procentowych, ewentualnie opcje) *de facto* pełnią w takich transakcjach rolę instrumentów zabezpieczających wartość transakcji w ramach hedgingu (Reilly, Brown, 2001, s. 458).

2. Aktywność inwestycyjna samorządów terytorialnych w ocenie Europejskiego Banku Inwestycyjnego

W 2017 roku Europejski Bank Inwestycyjny we współpracy z Ipsos MORI² przeprowadził badanie aktywności inwestycyjnej samorządów terytorialnych. 555 jednostek samorządu terytorialnego prowadzących inwestycje infrastrukturalne w krajach

² Ipsos współpracuje z władzami rządowymi, jednostkami świadczącymi lokalne usługi, sektorem pozarządowym i organizacjami międzynarodowymi. Kwestiami usług publicznych i gospodarki publicznej zajmuje się ok. 200 badaczy zatrudnionych w Londynie i Brukseli (Ipsos, 2018).

UE podzielono na takie obszary jak: Francja, Niemcy, Włochy, Hiszpania, Polska, Wielka Brytania, pozostałe kraje północnej Europy (Dania, Szwecja, Finlandia, Austria i Irlandia), pozostałe kraje południowej Europy (Portugalia, Malta, Cypr i Grecja), pozostałe kraje środkowej Europy (Czechy, Węgry, Słowacja i Słowenia), kraje południowowschodniej Europy (Bułgaria, Chorwacja i Rumunia), kraje bałtyckie (Estonia, Łotwa, Litwa) i kraje Beneluxu (Belgia, Holandia i Luksemburg). W okresie od maja do sierpnia 2017 roku przeprowadzono wywiady ustrukturyzowane z osobami reprezentującymi wybrane jednostki, a uzyskane wyniki zostały przeliczone na liczbę ludności w każdym kraju (IEB, 2017, s. 2).

Wywiady prowadzono z przedstawicielami wybranych jednostek samorządu terytorialnego. W Polsce, podobnie jak w innych wybranych do badania krajach UE (Niemczech, Włoszech, Hiszpanii), było to 30 JST. Uzyskane wyniki zostały opublikowane w raporcie *Municipal Infrastructure. EIB Investment Survey*³.

Przeprowadzona analiza wykazała, że:

- 42% badanych jednostek wskazało, że w ich krajach nastąpił wzrost inwestycji infrastrukturalnych w ostatnich pięciu latach;
- 43% jednostek wskazało, że w następnych pięciu latach główny nacisk będzie położony na naprawy i utrzymanie istniejących obiektów i sieci, ze szczególnym uwzględnieniem infrastruktury społecznej;
- 33% jednostek oceniło ostatnie pięć lat jako okres niedoinwestowania, głównie w zakresie budownictwa komunalnego, transportu publicznego i technologii informacyjnych (komputeryzacji); jakość infrastruktury została oszacowana na poziomie 3,2 (w skali od 0 do 5);
- ponad połowa jednostek w UE prowadziła niezależne oceny ex ante jakości projektu infrastrukturalnego, ale tylko 40% brało je pod uwagę; mniej niż połowa konsultowała swoje inwestycje z innymi podmiotami;
- głównymi barierami w rozwoju samorządowych inwestycji infrastrukturalnych były zbyt napięte budżety, długi okres uzyskiwania pozwoleń, a także brak stabilności politycznej i prawnej oraz niewystarczające możliwości techniczne;
- w większości krajów UE podstawowym źródłem finansowania inwestycji infrastrukturalnych były środki własne; finansowanie zewnętrzne stanowiło ok. 20% wartości inwestycji, przy czym największy udział w nim miały banki komercyjne i banki oferujące kredyty i pożyczki preferencyjne.

³ Należy podkreślić, że raport dotyczył inwestycji jednostek samorządu terytorialnego w zakresie transportu miejskiego (lokalnego), ochrony zdrowia, oświaty, budownictwa komunalnego, ochrony środowiska naturalnego i technologii informacyjnych. Główny Urząd Statystyczny pojęciem *municipal investment* określa natomiast inwestycje związane z prowadzeniem gospodarki komunalnej, rozumianej jako dział gospodarki narodowej, którego celem jest zaspokajanie materialno-bytowych potrzeb ludności. Do gospodarki komunalnej zalicza się gospodarkę wodociągowo-kanalizacyjną i ciepłą, dystrybucję paliw i energii na potrzeby gospodarstw domowych oraz gospodarkę odpadami komunalnymi (GUS, 2017, s. 8). W artykule przyjęto, że *municipal infrastructure* odnosi się do infrastruktury jednostek samorządu terytorialnego.

Badanie objęło zarówno kraje o wysokim poziomie rozwoju i dobrze rozwiniętej infrastrukturze, jak i kraje o dużych niedoborach infrastrukturalnych. Trzeba przyznać, że wyniki nie zaskakują. Warto jednak poddać analizie te odnoszące się do samorządów terytorialnych w Polsce.

3. Aktywność inwestycyjna jednostek samorządu terytorialnego w Polsce

Przy określaniu głównych przeszkód w realizacji inwestycji infrastrukturalnych respondenci w Polsce częściej, niż wynosiła średnia dla całej UE, wskazywali długi czas uzyskiwania niezbędnych pozwoleń, niewystarczającą koordynację na szczeblu krajowym i regionalnym, ograniczenie dostępu do zewnętrznego finansowania, a także dopuszczalne limity zadłużenia. Bariery określone jako możliwości techniczne i zachowanie równowagi budżetowej uplasowały się niżej niż w wynikach dla całej UE. Na rysunku 1 przedstawiono udział zaznaczonych odpowiedzi respondentów w skali całej UE oraz w skali Polski.

Rysunek 1. Główne bariery w inwestycjach infrastrukturalnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie: EIB, 2017.

Oceniając liczbę inwestycji infrastrukturalnych przeprowadzonych w latach 2012–2017, 53% respondentów w Polsce wskazało, że wystąpił wzrost inwestycji, szczególnie w sektorach transportu miejskiego, oświaty i ochrony środowiska (na poziomie 60–65%). Najmniejszy wzrost odnotowano w sektorze ochrony zdrowia (na poziomie 20%).

Badani uznali, że w ciągu najbliższych pięciu lat projekty infrastrukturalne w Polsce mają koncentrować się głównie na inwestycjach nowych (32%) i inwestycjach modernizacyjnych (40%), zaś w mniejszej części (20%) na utrzymaniu i naprawie już istniejących obiektów (w skali całej UE było to ponad 40%); nowe inwestycje miałyby wiązać się przede wszystkim z technologią informacyjną, ochroną środowiska i transportem, natomiast inwestycje modernizacyjne dotyczyć głównie sektorów oświaty, transportu i technologii informacyjnych.

Jakość infrastruktury przez respondentów w Polsce została oceniona wyżej (3,5 w skali od 0 do 5) niż w skali całej UE (3,2), przy czym najlepiej oceniono infrastrukturę związaną z ochroną środowiska i technologiami informacyjno-komunikacyjnymi (po 3,8), a następnie z oświatą. Poniżej średniej oceniono budownictwo komunalne (3,4).

Proces planowania inwestycji infrastrukturalnych w Polsce uzyskał lepszą ocenę niż te same procesy w innych krajach UE, szczególnie jeśli chodzi o uwzględnianie wpływu czynników ekologicznych i społecznych (ponad 60%) oraz analiz wykonania budżetu i analizy korzyści i kosztów (ponad 40%). Dużo niżej natomiast niż średnia dla całej UE została oceniona koordynacja działań w planowaniu i realizacji procesu inwestycyjnego. Najwyższe wskazania uzyskała współpraca jednostek samorządu terytorialnego z władzami regionalnymi (13%) i władzami miast (8%).

Śród czterech grup: środki własne, środki z programów UE, inne transfery oraz finansowanie zewnętrzne za podstawowe źródła finansowania inwestycji samorządowych uznano środki własne (ponad 65%), środki UE (16%) oraz inne transfery (12%). Udział finansowania zewnętrznego stanowił zdaniem badanych jedynie 4%.

4. Struktura finansowania inwestycji samorządowych w Polsce na tle innych krajów UE

Finansowanie inwestycji samorządowych w Polsce w ostatnich pięciu latach było oparte głównie na środkach własnych. Wskaźnik na poziomie 65% był wyższy niż średnia dla całej UE (50%) oraz wskaźniki wszystkich krajów członkowskich objętych badaniem (por. rysunek 2). Wysoki udział środków własnych wystąpił również w Hiszpanii (61%) oraz byłych krajach socjalistycznych, poza krajami bałtyckimi (58%). W krajach wysokorozwiniętych udział ten kształtował się generalnie na poziomie poniżej 50% (we Włoszech – 35%, w krajach Beneluxu – 38%, w Niemczech – 40%).

Rysunek 2. Struktura finansowania inwestycji infrastrukturalnych samorządów terytorialnych w krajach UE

Źródło: opracowanie własne na podstawie: OECD, 2017, s. 16.

Polska, podobnie jak pozostałe kraje postkomunistyczne, była ważnym beneficjentem środków unijnych przeznaczanych na dofinansowywanie inwestycji infrastrukturalnych (od 35% w krajach bałtyckich do 16% w Polsce) – w odróżnieniu od krajów wysokorozwiniętych, w których – poza Włochami – ich udział wahał się od 7% w krajach Beneluxu do 1% w Wielkiej Brytanii. Kraje wysokorozwinięte korzystały z finansowania zewnętrznego (kraje Beneluxu – 40%; Francja, Niemcy – 30%, kraje nordyckie – 25%, Wielka Brytania – 11%) w dużo większej skali niż kraje środkowo-wschodniej Europy, w których udział instrumentów zewnętrznych w strukturze finansowania samorządowych inwestycji infrastrukturalnych wyniósł od 3 do 4%.

Na rysunku 3 przedstawiono strukturę finansowania inwestycji infrastrukturalnych samorządów wybranych krajów UE ze źródeł zewnętrznych. Za finansowanie zewnętrzne EBI uznał kredyty zaciągane w bankach komercyjnych, państwowych bankach posiadających preferencyjne instrumenty kredytowe i pożyczkowe, multilateralnych instytucjach finansowych oraz przez rynek kapitałowy i pozostałe instrumenty.

Rysunek 3. Struktura finansowania zewnętrznego samorządowych projektów infrastrukturalnych w wybranych krajach UE

Źródło: opracowanie własne na podstawie: OECD, 2017, s. 17.

Tak w całej UE, jak i w większości krajów członkowskich głównym źródłem finansowania zewnętrznego były kredyty udzielane przez banki komercyjne, których udział wynosił średnio 47%, banki preferencyjne z udziałem 30% i multilateralne instytucje finansowe z udziałem ok. 10%. Włochy i inne kraje południowej Europy „wyłamały się” z tego modelu na rzecz banków preferencyjnych, których udział oszacowano na 66% we Włoszech i 57% w krajach południowoeuropejskich. Na uwagę zasługuje udział multilateralnych instytucji finansowych oraz instrumentów rynku kapitałowego w finansowaniu zewnętrznym. Multilateralne instytucje finansowe uczestniczyły w finansowaniu inwestycji samorządowych w pięciu przypadkach na 10 badanych, a największy udział miały we Włoszech (ponad 30%), innych krajach południowoeuropejskich (ok. 30%), Hiszpanii i krajach bałtyckich (po ok. 20%). Instrumenty rynku kapitałowego pojawiły się tylko w Niemczech (ok. 30% finansowania zewnętrznego), krajach Beneluxu (ok. 20%), a także w grupach pozostałe kraje północnej Europy (15%) i pozostałe kraje środkowej Europy (10%).

W Polsce w ciągu badanych pięciu lat nie zanotowano istotnego zaangażowania ani rynków kapitałowych, ani instytucji multilateralnych, ani innych źródeł. W strukturze finansowania zewnętrznego jednakowy udział miały jedynie banki komercyjne i banki preferencyjne.

W celu weryfikacji przedstawionych przez EBI danych dotyczących struktury finansowania samorządowych inwestycji infrastrukturalnych w Polsce zbadano strukturę finansowania inwestycji samorządowych w latach 2015–2016 na podstawie danych statystycznych. Wyniki przedstawiono na rysunku 4.

Rysunek 4. Struktura finansowania inwestycji infrastrukturalnych w Polsce w latach 2015–2016 w podziale na typy JST

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Departament Finansów Samorządu Terytorialnego, 2017, 2018; Baza, 2018.

Przy analizie należy wziąć pod uwagę, że rysunek 4 obejmuje dane tylko z dwóch lat, przy czym był to okres bardzo intensywnego wykorzystywania relatywnie łatwo dostępnych środków z programów UE. Trzeba też pamiętać, że w raporcie EBI nie określono, co przyjęto pod nazwą „własne środki”, a jeśli dotacje inwestycyjne z budżetu państwa na rzecz budżetów samorządowych uzna się za przesunięcia w ramach budżetu, to można je potraktować jako środki własne.

Wyniki wywiadów przedstawione w raporcie EBI są porównywalne z zaprezentowaną na rysunku 5 strukturą finansowania inwestycji według typów JST. Zaznaczyć jednakże należy, że takie porównanie zawiera wiele uproszczeń, a jego celem było jedynie wstępna weryfikacja wyników europejskiego badania.

Podsumowanie

Przeprowadzona analiza wykazała, że Polska w porównaniu do innych krajów UE prowadzi relatywnie stabilną politykę inwestycyjną w realizacji samorządowych projektów

infrastrukturalnych, aczkolwiek takie czynniki jak długość okresu przygotowania do rozpoczęcia prac inwestycyjnych, ograniczenie źródeł finansowania do finansowania wewnętrznego czy też postępujące zadłużenie samorządów poważnie utrudniają działania.

W strukturze finansowania inwestycji publicznych w Polsce przeważają kredyty i pożyczki z dużo niższym niż w innych krajach europejskich udziałem instrumentów rynku kapitałowego. Udział instrumentów kapitałowych (obligacji komunalnych) nie przekraczał 3–5% w całej strukturze finansowania inwestycji infrastrukturalnych, a w projektach z udziałem kapitału prywatnego był jeszcze niższy. Jak się wydaje, w najbliższych latach na rynku finansowania inwestycji samorządowych nie zajdą spektakularne zmiany. Dopóki samorządy będą miały łatwy bądź względnie łatwy dostęp do środków z funduszy unijnych, sposoby finansowania będą się zmieniały jedynie w niewielkim stopniu.

Literatura

- Baza (2018). *Baza zamierzeń inwestycyjnych PPP*. Pobrane z: <http://www.ppp.gov.pl> (2.02.2018).
- Brzozowska, K. (2005). *Finansowanie inwestycji infrastrukturalnych przez kapitał prywatny na zasadach project finance*. Warszawa: CeDeWu.
- Brzozowska, K. (2017). Finansowanie hybrydowe w sektorze finansów publicznych w Polsce. *Ekonomiczne Problemy Usług*, 4 (129), 53–64.
- Brzozowska, K., Gorzałczyńska-Koczkodaj, M., Kogut-Jaworska M., Szaja, M. (2018). *Finansowe determinanty rozwoju lokalnego i regionalnego*. Kraków–Legionowo: edu-Libri.
- Davis, K. (2008). *Listed Infrastructure Funds: Funding and Financial Management*. Pobrane z: https://www.finsia.com/docs/default-source/jassa-new/jassa-2009/43_47 (2.02. 2018).
- Departament Finansów Samorządu Terytorialnego (2017). *Informacja o wykonaniu budżetów jednostek samorządu terytorialnego*. Pobrane z: https://www.mf.gov.pl/pl/ministerstwo-finansow/dzialalnosc/finanse-publiczne/budzety-jednostek-samorządu-terytorialnego/sprawozdania-budzetowe/-/asset_publisher/7f7E/content/informacja-za-2015-rok-zestawienia-zbiorcze?redirect=http%3A%2F%2Fwww.mf.gov.pl%2Fpl%2Fministerstwo-finansow%2Fdzialalnosc%2Ffinanse-publiczne%2Fbudzety-jednostek-samorządu-terytorialnego%2Fsprawozdania-budzetowe-we%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_rf7E%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-2%26p_p_col_count%3D1 (18.05.2018).
- Departament Finansów Samorządu Terytorialnego (2018). *Informacja o wykonaniu budżetów jednostek samorządu terytorialnego*. Pobrane z: https://www.mf.gov.pl/ministerstwo-finansow/dzialalnosc/finanse-publiczne/budzety-jednostek-samorządu-terytorialnego/sprawozdania-budzetowe/-/asset_publisher/7f7E/content/informacja=-za2016--r?redirect=https%3A%2F%2Fwww.mf.gov.pl%2Fpl%2Fministerstwo-finansow%2Fdzialalnosc%2Ffinanse-publiczne%2Fbudzety-jednostek-samorządu-terytorialnego%2Fsprawozdania-budzetowe-we%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_rf7E%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-2%26p_p_col_count%3D1#p_p_id_101_INSTANCE_rf7E (18.05.2018).
- EIB (2017). EIB Group Survey on Investment and Investment Finance, *Municipal Infrastructure. European Union overview*. Pobrane z: http://www.eib.org/attachments/efs/eibis_2017_municipality_eu_overview_en.pdf (19.04.2018).

- Estache, A., Strong, J. (2000). *The Rise, the Fall and... the Emerging Recovery of Project Finance in Transport*. World Bank Policy Research Working Papers No. 2385.
- GUS (2017). Główny Urząd Statystyczny, *Infrastruktura komunalna w 2016 r.* Pobrane z: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/infrastruktura-komunalna-nieruchomosci/nieruchomosci-budynki-infrastruktura-komunalna/infrastruktura-komunalna-w-2016-r-,3,14.html> (11.05.2018).
- Ipsos (2018). Pobrane z: <https://www.ipsos.com/ipsos-mori/en-uk> (19.05.2018).
- Kwiatkowski, K. (2016). *Kierunki inwestycji jednostek samorządu terytorialnego a sytuacja finansowa samorządów*. Toruń (materiał niepublikowany).
- Kwiatkowski, P. (1998). *Analiza ryzyka kredytowego towarzyszącego finansowaniu przedsięwzięć inwestycyjnych na zasadach project finance*. Warszawa: Narodowy Bank Polski.
- Nevitt, P., Fazio, F.K. (1995). *Project Financing*. London: Euromoney Publications.
- OECD (2015). *Infrastructure financing instruments and incentives*. Pobrane z: <http://www.oecd.org/finance/private-pensions/Infrastructure-Financing-Instruments-and-Incentives.pdf> (24.04.2018).
- Ostrowski, S., Stępniewski, M., Śliwiński, P. (2000). *Emisja obligacji komunalnych w teorii i praktyce*. Warszawa: Twigger, Municipium.
- Reilly, F.K., Brown, K.C. (2001). *Analiza inwestycji i zarządzanie portfelem*. Warszawa: Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne.
- Sierak, J., Górniak, R. (2011). *Ocena efektywności i finansowanie projektów inwestycyjnych jednostek samorządu terytorialnego współfinansowanych funduszami Unii Europejskiej*. Warszawa: Oficyna Wydawnicza SGH.
- Schroders (2017). *Infrastructure financing. An Overview*. Pobrane z: http://www.schroders.com/en/sysglobalassets/digital/hong-kong/institutional/201704_infrastructure_financing_an_overview.pdf (28.06.2018).
- Songer, A.D., Diekmann, J., Pecsok, R.S. (1997). Risk Analysis for Revenue Dependent Infrastructure Projects. *Construction Management and Economics*, 4 (15), 377–382.

FINANCIAL STRUCTURE OF MUNICIPAL INFRASTRUCTURE PROJECTS IN POLAND AGAINST OTHER EU COUNTRIES

Keywords: infrastructure projects, local government, Poland, European Union, financial structure

Summary. Together with technical and technological changes demand for infrastructure projects has been increased, both for green-field and brown-field investments. High level of infrastructure capital density forces local governments to searching external sources of finance new projects. An aim of a paper is to analyze financial structures of municipal infrastructure investments and their evaluation in EU countries. In 2017 European Investment Bank conducted research on investment activities of municipalities in EU countries. Research shows that Poland has conducted comparatively stable investment policy according to local infrastructure projects, but such factors as length of approval process, limited access to external finance, and growing debt ceilings too are impeding infrastructure projects implementation.

Translated by Krystyna Brzozowska

Cytowanie

Brzozowska, K. (2018), Struktura finansowania samorządowych inwestycji infrastrukturalnych w badaniach Europejskiego Banku Inwestycyjnego. *Ekonomiczne Problemy Usług*, 4 (133/1), 57–69. DOI: 10.18276/epu.2018.133/1-05.